

NYHEDER

FRIVILLIGHED

Den
Sociale
Retshjælps
Fond

FRIVLLIGHED

I dette nummer har vi fokus på frivillighed. Vi gennemgår, hvordan man bedst udnytter det potentiale, der ligger i frivillighed, og dernæst hvordan Den Sociale Retshjælps Fond benytter sig af frivillighed i forhold til både vores danske og udenlandske projekter, der har til formål at hjælpe dem, man typisk vil kalde socialt udsatte borgere.

DEN SOCIALE RETSHJÆLPS FOND

Vi er en almennyttig fond og interesseorganisation. Den Sociale Retshjælps Fond (DSRF) har til formål at yde gratis, helhedsorienteret juridisk rådgivning for borgere under indtægtsgrænsen for fri proces, samt gældsrådgivning for socialt udsatte borgere og kommende, nuværende og tidligere indsatte.

REDAKTION

Camilla Johansen - Sekretariatsansvarlig

Andreas S. Olesen - Politisk konsulent

Lasse Frahm Bertelsen - Politisk konsulent

William E. B. Kaarsberg - Politisk konsulent

Sofie M. Hansen - Multimediedesigner

INDHOLD

De frivillige er for værdifulde til urealistiske projekter	1
Civilsamfund løser velfærdsproblemer	3
Rådgivning i øjenhøjde	5
Frivillige i fængslerne	7
Streetmanager	9
Community for Volunteers and Associations	11

DE FRIVILLIGE ER FOR VÆRDIFULDE TIL UREALISTISKE PROJEKTER

Af Camilla Johansen

Frivilligheden har længe været i rivende udvikling. Denne udvikling kommer til udtryk på to måder – flere og flere danskere bruger deres tid på frivilligt arbejde, men samtidig har arten af frivilligt arbejde også ændret sig. Frivillige er ikke længere blot fodboldtrænere eller besøgsvenner, nu yder de også rådgivning blandt andet indenfor gæld og psykologi, og målgruppen er i dag også mere mangfoldig.

Vi ser den samme udvikling i statens puljer, hvor der i mange tilfælde bliver stillet krav til at frivillige bliver inddraget i projekterne før pengene kan tildeles.

Frivillighed er da også af allerstørste vigtighed. De frivillige og deres organisationer bidrager med social innovation og er samtidig en vigtig stemme for mange sårbare og udsatte borgere. Derudover er der også mange goder for de, som vælger at blive frivillige, da dette skaber en bedre forståelse for andre mennesker, relevant arbejds erfaring, giver flere perspektiver på livet og hjælper til at borgerne får dannet sunde og stærke fællesskaber. Det frivillige samfund kan ikke så lidt.

Det har også politikerne opdaget, og der er i den seneste tid derfor også fra denne side lagt op til, at

frivilligheden skal sættes endnu mere i spil i forhold til at løse samfundets udfordringer. Dette sætter dog ikke kun krav til de politiske kræfter, men også de som står for uddelingen af midler.

I Den Sociale Retshjælps Fond mener vi, at det er af allerstørste vigtighed, at der kommer større gennemsigtighed om, hvordan midlerne uddeles og de organisationer, der modtager dem. Der skal stilles større krav til fordelingen heraf og et nærmere studie af ansøgningerne skal vise, om projekterne rent faktisk er realistiske i forhold til tidsramme, økonomi, rekruttering m.v. Der er meget stor forskel på, hvad der lyder godt på papir samt hvad der er muligt i den virkelige verden, og det er vigtigt at kunne skelne herimellem. Hvis civilsamfundet skal bidrage til at løfte velfærdssamfundet, så er det en forudsætning at de forskellige indsatser er kvalificerede, og desværre ser vi lige nu alt for mange tilfælde, hvor midlerne ikke rækker til det de skal fordi de udvalgte projekter ganske simpelt ikke er realistiske.

Den Sociale Retshjælps Fond har i mange år forsøgt at sætte fokus på kvaliteten af de offentligt støttede projekter. Specielt indenfor vores egne områder, juridisk rådgivning og gældsrådgivning. Specielt her er kvaliteten vigtig, da indsatserne kan have afgørende betydning for borgernes videre liv. Heldigvis ser vi, at der så småt sker en udvikling på dette område, hvor der også fra officiel side stilles større og større krav. Det ser vi bl.a. ved den nationale vidensfunktion, der er blevet oprettet på gældsområdet, som nu har sat en række kvalitetsstandarder, som de forskellige

gældsrådgivningsorganisationer skal skrive om de lever op til eller ej. Vidensfunktionen blev etableret ved udgangen af 2018 med det formål at understøtte kvalitetsudviklingen indenfor vederlagsfri økonomi- og gældsrådgivning. I samarbejde med Deloitte og gældsrådgivninger baseret primært på frivillighed i Danmark er Vidensfunktionen blevet udarbejdet, og hensigten er derfor, at man kan adskille de forskellige rådgivningstyper fra hinanden, og se på de kompetencebehov der er til hver type.

Der er dog stadig lang vej endnu, og vi mener, der mangler en overordnet strategi for, hvad man ønsker for den frivillige indsats i fremtiden, og hvordan pengene kan fordeles herefter. Vi arbejder til stadighed for, at pengene bliver fastfordelte, så der herigennem sikres en kontinuerlighed, og derved større kvalitet, i de frivillige organisationers arbejde. Kontinuitet er essentielt for, at fokus kan lægges på de mennesker, som organisationer som vores prøver på at hjælpe, i stedet for at bruge deres og vores dyrebare kræfter på omstruktureringer grundet varierende økonomiske tilskud. Kontinuiteten gør, at de ressourcer der bliver frigivet i stedet kan bruges på at sikre helhedsorienterede indsatser for de borgere, som de frivillighedsbaserede organisationer prøver at hjælpe.

I dette nyhedsbrev kan du læse mere om de frivillige projekter, som Den Sociale Retshjælps Fond er ansvarlig for – både i og uden for landets grænser. Fælles for disse er, at de alle er af høj kvalitet og gør en forskel for de borgere, som de kommer i kontakt med.

Frivillige yder hvert år en stor indsats i Danmark. Ifølge en rapport udgivet af Center for Frivilligt Socialt Arbejde har cirka 40 % af danskerne mellem 16-94 år udført frivilligt socialt arbejde i 2017 indenfor det foregående år. Det er et tal, der har ligget relativt stabilt over længere tid, og vidner om en ressource, der både er holdbar og tilgængelig i vores samfund.

Nogle folk vil spørge, om ikke en stor del af det frivillige arbejde ville være overflødigt, hvis staten udfyldte alle sine forpligtelser for samfundet. Det simple svar er nej. Frivillige har nogle helt andre styrker, som de offentlige instanser typisk ikke besidder. Styrkerne er ikke nødvendigvis tillært via flere års studier, men kommer i stedet til udtryk, gennem det perspektiv frivillige går til opgaven på. Artiklerne i dette nyhedsbrev er oplagte eksempler på lige netop dette. Eksempelvis har frivillige ofte bedre muligheder for at møde borgere i øjenhøjde samtidig med, at frivillige ikke er lagt under det samme tidspres, som det ofte er tilfældet med offentlige instanser. Derfor er frivillighed en værdifuld ressource i mange dele af samfundet, og fungerer derfor også som en støtte til det statslige velfærdssystem, idet at staten ikke kan løfte denne opgave alene.

En velfærdsstat uden frivillige indsatser ville formentlig føre til væsentlige mangler, og i de seneste år har kommunerne heldigvis også fået øjnene op for, at inddragelse af frivillighed i den offentlige opgaveløsning, skaber en stor værdi for både kommunerne og borgerne ifølge www.frivillighed.dk. Der er altså potentiale i den samskabelse, der opstår mellem de to aktører, som man bør arbejde mere med. Staten kan ikke stå alene med varetagelsen af den velfærd, som vi danskere forventer, og derfor bør der lægges flere kræfter i frivillighed fra både den offentlige og private sektor.

I 2013 lavede DSRF en politisk henvendelse med henblik på en opdatering af det daværende frivilligcharter. Senere samme år blev det offentliggjort. Chartret kan blandt andet benyttes i forbindelse med udarbejdelse og forventningsafstemning af samarbejdsaftaler mellem netop offentlige instanser og frivillige. Det vil derfor være et oplagt redskab til at fortsætte udviklingen i forhold til samskabelsen mellem det offentlige og de frivillige i højere grad end tilfældet er i dag. Det vil hjælpe med at nå det potentiale der ligger i inddragelsen af frivillighed og det vil forbedre DSRF's muligheder for at nå ud til vores målgrupper for eksempel via Rådgivningsteamet som bliver beskrevet i næste artikel.

CIVILSAMFUND LØSER VELFÆRDSOPGAVER

Af Andreas S. Olesen

RÅDGIVNING I ØJENHØJDE

Af William E. B. Kaarsberg

Vi aflaster det offentlige

Personalet i de institutioner vi besøger med Rådgivningsteamet har mange opgaver og oftest af forskellig karakter. Derfor er der nogle områder, hvor de ikke kan understøtte deres brugere. Brugernes økonomi er et af de områder, som de har svært ved at få tid til at hjælpe dem med, og det ligger måske heller ikke inden for personalets kompetenceområde. Dette understreger vigtigheden af, at Rådgivningsteamet kommer ud på disse væresteder og institutioner, fordi vores kerneopgave lige netop er at yde gældsrådgivning, som personalet ikke kan. Vi har kompetencerne og tiden til at tage os af de gældsproblematikker, som borgerne har. På den måde aflaster vi personalet på institutionerne og giver dem tid til at løse de opgaver, hvor der er mest brug for dem og, hvor deres hjælp rykker mest. Vi samarbejder altså med kommunen, værestederne og institutionerne om at sikre, at borgerne får en reel chance for at komme ud af deres sociale udsathed, og at kunne se på fremtiden uden at bekymre sig om deres økonomiske situation.

Den frivillige indsats

Selve formålet med Rådgivningsteamet ligger i at møde borgerne i øjenhøjde og at komme ud til de borgere, som ikke har det fysiske eller psykiske overskud til selv at komme til os. Indsatsen bliver udført af et hold af kompetente frivillige og praktikanter, der alle møder borgerne med et åbent sind og et ønske om at hjælpe dem ud i verden med en overskuelig økonomisk situation, der gør, at

borgeren kan klare sig selv fremover. Ved at have frivillige til at løse denne opgave, sikrer vi, at opgaven bliver løst med hjerteblod og et stort engagement, da de jo netop deltager af egen fri vilje fremfor et økonomisk incitament. Vi gør en stor indsats ud af, at de frivillige og praktikanterne i Rådgivningsteamet har den rette forståelse for, hvilke borgere de skal ud og møde og, hvordan vi sikrer nogle gode rammer for mødet med dem.

Vi hjælper dem ved at danne sig dette overblik over deres økonomiske situation og at få lavet nogle gode aftaler med de kreditorer, som de har gæld til, således at deres økonomiske situation igen bliver overskuelig, og giver dem håb og tro på en bedre fremtid.

Den glæde vi bliver mødt med fra borgerne, når vi hjælper dem, giver os mod og optimisme for fremtiden og gør, at vi ser frem til at gøre en forskel for denne hårdt ramte borgergruppe, hver gang vi rykker ud.

Vi sigter så bredt som muligt

I Den Sociale Retshjælps Fond arbejder vi for, at sikre vores klienter en helhedsorienteret hjælp, derfor tilbyder vi både gælds- og juridisk rådgivning på vores kontorer. Desværre er juridisk rådgivning ikke en del af Rådgivningsteamets indsats, da midlerne i vi har fået til projektet i denne omgang, ikke kan omfatte den juridiske indsats. Vi håber, at kunne udvide med opsøgende juridisk rådgivning inden for nærmere fremtid, så vi igen også kan tilbyde de mest svært udsatte borgere en helhedsorienteret indsats.

Vi ønsker at hjælpe så mange mennesker, som vores frivillige hænder kan nå ud til. Derfor har vi også genoprettet vores samarbejdsaftale med Reden Aarhus, som er et værested for socialt udsatte kvinder, og Nordbyen, som er et forsorgshjem, hvor vi ser frem til, at hjælpe endnu flere borgere, som har brug for gældsrådgivning.

FRIVILLIGE I FÆNGSLERNE

HVORFOR GÆLDSRÅDGIVNING I FÆNGSLERNE ER NØDVENDIGT

Af Lasse Frahm Bertelsen

Det er ikke almindeligt, at man hører om frivilligt arbejde i landets fængsler. Fængsler forbindes ofte med vold, kriminalitet og lovløshed, hvor de stærkeste indsatte styrer fængslets gang. Kommer man ind i fængslerne oplever man dog ofte en ganske anden virkelighed. Fængsler kan nemlig også være vejen ud af kriminalitet, hvis der gives plads til en indsats for de indsatte. I Den Sociale Retshjælps Fond vil vi gerne give plads til samtaler under seks øjne.

I et lille lokale sidder to gældsrådgivere for den ene ende af et bredt bord. I lommen har de hver en overfaldsalarmer, men den får de ikke brug for. Ind kommer Kasper, en indsat. Kasper har besluttet sig for at gøre noget ved sin situation. Når han kommer ud af fængslet vil han være clean, for han vil aldrig tilbage til sin celle. Men Kasper har problemer, store problemer. Han har gæld fra sine sagsomkostninger. Han ved ikke hvor stor gælden er, eller om han har anden gæld, der ikke er sagsomkostninger. Men Kasper har fået et tilbud om hjælp. Ved samtalen start er Kasper nervøs. Det er ikke almindeligt at udstille sine fejl i et fængselsmiljø. Men efter lidt bliver Kasper mere sikker i sig selv. Han bliver forsikret om, at managerne kun er der for at hjælpe ham, og at de oplysninger han giver, ikke vil blive videregivet til nogen andre end hans gældsmanager. Rådgivningen begynder, og her tager Kasper første skridt i vejen ind til et nyt liv.

Kasper er ikke en rigtig person. Men mange står i samme situation som Kasper. De har vilje til at ændre tilværelsen, men ingen viden eller redskaber til at hjælpe projektet med at lykkes. I Den Sociale Retshjælps Fond mener vi at det er bedst for alle parter, hvis den indsatte lykkes med dette. For samfundet, der kan få vendt en udgift til en indtægt. For den indsatte, som ikke føler sig som et dræn på samfundet. Og ikke mindst for de, som undgår at blive ofre for ny kriminalitet i fremtiden.

Streetmanagers fængselsrejsehold drives i samarbejde med Den Sociale Retshjælps Fond i Aarhus og

København. I over 10 år har fængselsrejseholdet rejst rundt til landets fængsler, arrester, pensioner og andre af kriminalforsorgens institutioner, for at rådgive de indsatte om deres gældssituation. Dette har vi gjort, hvad enten det har handlet om et gældsoverblik, en afbetalingsordning eller andet. Tidligere har vi også ydet juridisk rådgivning, hvilket vi håber på at kunne genoptage en dag.

Indsatsen er helt essentiel i forhold til resocialiseringen af den indsatte. Mange indsatte har ikke overblik over deres gæld, eller også har de en så uoverskuelig gæld, at de ikke kan forestille sig en realistisk afbetaling. Både erfaringen og

forskningen siger, at gæld er en stor faktor i forhold til tilbagefald til kriminalitet.

Derfor er både de indsatte og ansatte meget glade for det tilbud som fængselsrejseholdet udbyder. Responsen på fængselsrejseholdets indsats har været overvældende positiv. Hele 94% af vores adspurgte klienter følte, at de fik det ud af hjælpen, som de ønskede. Vi har i øjeblikket over 30 aktive samarbejder med fængsler, arrester, pensioner og andre af kriminalforsorgens institutioner. Fængselsrejseholdet har kun én lønnet leder tilknyttet. Dette betyder at indsatsen primært ydet af fængselsrejseholdets praktikanter og frivillige. Uden disse frivillige indsats kunne projektet ikke overleve så længe, som det har gjort.

I 2007 var der nok ingen der forestillede sig at Fængselsrejseholdet ville nå ud til alle dele af Danmark. Men det har vi gjort, og der er ingen tegn på, at dette skulle ændre sig. Til dette kan vi kun tilbyde den allerstørste tak, til alle de frivillige og praktikanter, der gennem tiden har bidraget til indsatsen, og til opretholdelsen af projektet. Vi håber på, at vi også i fremtiden kan yde denne hjælp, til alle organisationer der ønsker denne.

STREETMANAGER

MERE VELFÆRD TIL UNGE, MINDRE KIRMINALITET

Af Lasse Frahm Bertelsen

Streetmanager i Lundtoftegade på Nørrebro i København fungerer nu på ottende år, og sikke en indsats streetmanagerne har ydet! I alle disse år har vores managere ydet hjælp og støtte til områdets kriminelle og kriminalitets truede unge gennem deres tilstedeværelse på gaden, deres arbejde i Fritids og Ungdomsklubben Lunden under Københavns kommune og mange fritidsaktiviteter indenfor blandt andet musik, fodbold og boksning. Klub Lunden har omkring 40-50 børn og unge som medlemmer, hvilket er mange, i et område som Lundtoftegade med 1550 beboere. Den indsats vores Streetmanagere har ydet har været uvurderlig, både for klubbens virke og for beboerne i området.

Der er ingen tvivl om, at vi ikke kunne have tilbudt denne indsats til områdets unge uden vores streetmanagers indsats. Vores streetmanagere er hvervet fra de unge i området, og deres indsats er fuldstændig frivillig. Både frivilligheden og den lokale indsats har en vigtig

indflydelse på den tillid der opstår mellem streetmanageren og den unge. Det er for det første vigtigt at vores streetmanagere er hvervet fra Lundtoftegade, da dette giver streetmanagerne et unikt kendskab til området, dets problemstillinger og dets beboere. For mange af de unge, som føler sig overset af samfundet, er det vigtigt at føle at nogen forstår deres situation, og det gør streetmanagerne. For det andet giver frivilligheden den unge en forståelse for, at streetmanagerne yder deres indsats, fordi de ønsker at gøre noget godt for området og dets beboere, og ikke for penge eller karriere. Endeligt er Streetmanagerforeningen og vores managere ikke en del af det kommunale eller statslige system, som mange beboere i forvejen har kendskab til på godt og ondt. Dette giver beboerne mulighed for at møde nogen som vil se på dem med friske øjne.

Når man tager disse forhold i betragtning bliver det klart, at frivillighed er et vigtigt redskab for Streetmanager, og at den frivillige sociale indsats er altafgørende i forhold til opretholdelsen af projekter som Streetmanager. Vi kunne simpelthen ikke bestå uden de frivilliges indsats.

Men indsatsen er ikke kun gavnlig for områdets beboere. Der er en stor samfundsmæssig gevinst ved streetmanagers indsats. Intet samfund er tjent med en generation af unge, der mangler et stabilt ståsted i verden. Det tab et samfund oplever ved, at en ung vælger en kriminel løbebane, kan ikke blot måles i kroner og øre. Det giver både sociale omkostninger for ofrene og familien, og tabt potentiale i forhold til at udnytte den unges kompetencer. Derfor er det meget vigtigt at Danmark yder denne slags kriminalitetsforebyggende indsatser.

Og frivillige sociale indsatser som vores kan ikke erstattes af statslige eller kommunale. Hos DSRF og Streetmanager anerkender vi den indsats som staten og kommunerne gør i forhold til det kriminalitetsforebyggende arbejde hos børn og unge. Men vi anerkender også at der er behov for en civil indsats, der i højere grad tager udgangspunkt i lokalsamfundet, og en fuld udnyttelse af de frivillige kræfter. Derfor er vi i Streetmanagerforeningen stolte af, og meget taknemmelige for de frivilliges indsats. Kun med deres hjælp kan vi løfte den unikke og meget vigtige opgave som Streetmanager løfter. Vi håber på at streetmanager vil blive mødt med samme støtte fremover fra vores frivillige streetmanagere og fra områdets beboere.

I fremtiden håber vi på, at kunne sætte endnu flere indsatser i gang gennem streetmanager. Vi har modtaget 800.000 kr. af SærligSOC, fordelt over to år, til Streetmanagers forældrerådgivning. Første arrangement vil foregå på Lundtoftegade, Nørrebro og vi ser frem til at udvikle projektet yderligere over de kommende måneder og år.

Ligeledes arbejder vi på at etablere Café 18+, som er et fritidstilbud for de unge over 18 på Lundtoftegade. Efter planen skal begge projekter søsættes efter skolernes sommerferie 2019. Vi i Streetmanagerforeningen håber på at kunne sætte 2019 og 2020 i frivillighedens tegn, med fuld vind i sejlene.

COMMUNITY OF VOLUNTEERS AND ASSOCIATIONS

Af Andreas S. Olesen

Den Sociale Retshjælps Fond (DSRF) har i årenes løb igangsat mange forskellige projekter baseret på frivillighed med henblik på at hjælpe dem, som man ofte kalder socialt udsatte borgere såvel som civilsamfundet generelt. Projekterne har haft udgangspunkt i Danmark, men også i udlandet, hvor vi har vurderet, at vores bidrag vil gøre en betydelig forskel især med vores erfaring med frivillighed og projektudvikling taget i betragtning.

Udlandsprojekterne omfatter alt fra opbygning af en national gældsrådgivning og retshjælpsmodel i Rumænien, inddragelse af praktikanter og frivillige studerende i forhold til den irske nationale juridiske (FLAC) og gældsrådgivning (MABS) og hjulpet med oprettelse af et streetmanager-projekt i et socialt udsat boligområde i Rotterdam, Holland. Alle projekterne har haft udgangspunkt i vores erfaringer med frivillighed, herunder primære indsatsområder, for at hjælpe vores målgruppe.

CVA fik sin start i forbindelse med stifter og direktør for Den Sociale Retshjælps Fond, Sandy Madars besøg i landet i 2016 i forbindelse med hendes arbejde med projektet www.thcme.dk. Her fik hun et indblik i nogle af de problemstillinger samt det potentiale, som området omkring Tangier rummer i forhold til synligheden af de frivillige organisationer.

Et nyt projekt der i de seneste måneder for alvor er kommet op at stå, er døbt CVA (Community for Volunteers and Associations). Projektet vil blive lokaliseret i Marokko, med base i Tanger og det overordnede formål er, at vi gennem vores arbejde kan være med til at styrke frivillighedsområdet og samtidig optimere netværket og samarbejdet mellem de eksisterende organisationer i Marokko og organisationer i EU-lande. Hensigten er derfor på sigt at skaffe samarbejdspartnere blandt de frivillige organisationer fra lande som Frankrig, Belgien, Spanien, Holland m.fl. for derved at bidrage med viden og organisationsudvikling i området omkring Tanger – og på sigt resten af Marokko.

CVA i sin helhed kommer til at tage udgangspunkt i at danne et netværk, hvor vi først vil samle de allerede eksisterende organisationer, der er baseret på frivillighed, og samtidig arbejde for at forbedre forholdene for disse via blandt andet netværksmøder, kurser målrettet de frivillige og lederne af organisationerne samt vigtigst af alt et fælles intranet, hvor vi vil forsøge at samle relevant viden og værktøjer. Netværket vil blive synligt på projektets hjemmeside www.cfva.com, og vil først og fremmest give et overblik over organisationerne, deres indsatsområder, og kan være med til at identificere de behov, hvortil eksterne samarbejdspartnere kan bidrage ift. rekruttering af frivillige, søge midler m.v.

Marokko var i 2017 jf. www.refugees.dk det land, hvorfra der kom tredje flest asylansøgere til Danmark. Årsagerne til det bunder blandt andet i fattigdom, problemer med stoffer og stigende ulighed, som tvinger befolkningen til at drage til blandt andet Europa, hvor Holland, Frankrig, Belgien og Spanien ofte er destinationen. Derfor er det også de lande vi først og fremmest vil inddrage i projektet.

Marokko er dog til trods for problemerne et af de mest lovende lande i regionen, og har siden årtusindskiftet været inde i en positiv økonomisk udvikling.

Hvorfor gør vi det?

– vil nogle spørge. Svaret på det spørgsmål er simpelt. Det grundlæggende mål med DSRF er at hjælpe de mest udsatte mennesker i Danmark. I årenes løb har det mål ført til mange forskellige projekter, hvoraf nogle af dem er beskrevet i dette nyhedsbrev. Hele DNA'et i organisationen fokuserer derfor på, at vi tager ansvar for at hjælpe vores målgruppe, der hvor vi vurderer muligheden og behovet er aktuelt, samt hvor vi kan finde de rette samarbejdspartnere. I dette tilfælde blev Marokko vores næste fokusområde. Over de næste måneder vil projektet – som du kan følge under Nyheder på www.cfva.com – blive implementeret i samarbejde med vores marokkanske samarbejdspartnere, indtil det bliver selvkørende. Derefter vil DSRF trække sig lidt tilbage og i stedet fungere som en ekstern samarbejdspartner.